Ч. 215 Неділя 27 вересня (9 жовтня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20
Поодиноке число	1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·75
Поодиноке число	3 кр.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — До ситуациї. — З клюбу славяньско-християньско-народного. — Войска европейскі в Пекіні.)

На вчерашнім засїданю палати послів предложив міністер просьвіти проект закона о реґуляциї платнї і вислуженини системізованих учителїв при римо- і греко-католицких семінариях духовних. — Пос. о. Танячкевич предложив внесенє о сплаті довгів селяньских через видаванє т. зв. земских квітів довжних. (Bodenschuldscheine), і в справі основуваня державних шпихлірів. — Пос. Чеч поставив внесенє в справі нищеня заразы на безроги.

Опісля відбув ся вибір кількох комісий і завела ся дальша дискусия над справою управильненя платнї службы державної. Перший промавляв социялїст Рессель і виступав остро против міністра фінансів та Чехів, з поміж котрих буває найбільше слуг державних а також і против консервативної партиї німецкої, котра так богато говорить о любови ближнього а так мало дбає про службу державну. — Пос. Бельоглявек виступав против мінїстрів Діпавлїґо і Кайцля і доказував, що цукор не на то, щоби від него було гірко жити. — Пос. Пентак поставив внесенє, взиваюче комісию, щоби она до 8 днїв предложила палатї справозданє о сім проектї закона. По промові Аксмана, котрий представив сумне положенє службы державної, замкнено дискусию і промавляли ще лиш ґенеральні бесїдники Шрамль і Перґельт. О 2 год. настала мала перерва а по нїй відбула ся дискусия над пильними внесенями в справі запомог державних для потерпівших від неурожаю або з яких инших причин.

По сїм хотїв президент закрити засїданє. Пос. Вольф зажадав ще голосу і протестував против способу збираня карток при голосованю. Пос. Дашиньский домагав ся публичного засїданя комісиї леґітимацийної і поставив внесенє, щоби над сею справою відбуло ся поіменне голосованє. Палата ухвалила поіменне голосованє, але відкинула внесенє Дашиньского 167 голосами против 100.

Пос. Перґельт мотивував в довшій бесїдї потребу явности комісиї угодової. Вольф зажадав поіменного голосованя над сим внесенем. За сим внесенем встало лиш чотирох послів (цїла обструкция, в палатї сьміх). Внесенє Перґельта ухвалено в звичайнім голосованю майже одноголосно. — Пос. Дашиньский і товариші поставили внесенє на поставленє правительства в стан обжалованя з причини заведеня в Галичинї стану виїмкового. На сїм закінчило ся засїданє а слїдуюче назначено на четвер дня 13 с. м.

Комісия для предложень угодових уконституовала ся вибираючи предсїдателем пос. Білїньского, а заступниками предсїдателя послів Швеґля і Вахнянина. — Комісия леґітимацийна вибрала предсїдателем пос. Феттера, а заступниками Сляму і Рошковского.

До Politik пишуть з Відня так про ситуацию: Переговори межи правительством а партиями правиці не довели ще до остаточного результату, але вже тепер можна сконстатувати, що однодушність з обох сторін іде так далеко, що можна припускати, що змаганє до нового способу правлїня увінчає ся успіхом. Деякі ріжницї будуть мабуть вже в найблизшім часї залагоджені. Все промавляє за тим, що більшість єсть переконана, що коли устала нерозумна і неполїтична обструкция, настало полїтичне положенє, в котрім ухваленем угоди дасть ся уникнути найповажнїйших наслїдків в житю полїтичнім і економічнім обох половин держави.

З Відня доносять, що в імени славяньско-християньско-народного клюбу прибули вчера до президента мінїстрів гр. Туна посли Барвіньский, Повше і Вукович і доручили єму в подрібнім меморияли жаданя своїх партий. Президент мінїстрів заявив, що розслїдить всї точки наведені в тім письмі. Він бажає і буде після можности стреміти до того, щоби увзглядити жаданя клюбу. О своїм рішеню повідомить клюб в короткім часї.

З Пекіну наспіла сензацийна вість: до хіньської столицї увійшло без нїякої перешкоди войско трох европейских держав: 30 козаків і 36 росийских моряків в двома пушками; 25 анґлїйских моряків і 30 з німецкої піхоти маринарской. Серед Хінцїв настав переполох. На улицях стояли товпи людий, але нїхто не важив ся ставити войскам якогось опору.

Новинки.

Львів дня 8-го жовтня 1898.

— **Памятник бл. п. Цїсаревої Єлисавети** має станути в Женеві коштом князя Орлеаньского, котрого хотїв Люккені первістно убити. Памятник стане на місци, в котрім убито Цїсареву і буде представляти Цїсареву Єлисавету в жалібній сукни, з рожею в руцї і з очами, зверненими до неба.

---

4)

ЯКОВ БАЧІ.

Угорско-босаньске оповіданє Деліґо.

(Переклад з німецкого).

(Дальше).

V.

На торговици в укріпленім містї Осеку сонце припікало. Посеред неправильного чотироугольника, що творив торговицю, поуставляли були рухливі купцї буди і грімкими голосами скликали цїкавих. А вже найголоснїйше викрикували рашацкі хлопцї [1]), що продавали печену кукурудзу, а то мало також свою причину, бо у кого була повнїйша мошонка, той волїв попоїсти чебабу (печенї з рожна), як сего присмаку. Цїлі череди ягнят і овець блеяли всї разом, перепуджений баран перевернув дїда, що на однїй нозї волочив ся коло буд, а люди сьміяли ся на цїле горло з сеї веселої подїї. А вже кінцем всего було, коли заптїй (полїциян) вхопив якогось цигана за ухо в тій хвили, коли він хотїв щось красти! На того кинули ся зараз всї разом, а добродушний сторож порядку і безпечности виявив як найкрасшими словами своє признанє многонадїйній мослїмскій молодежи, коли она збила Руму (цигана) на винне яблоко.

Найбільше було крику на кіньскій торговици. Башибожуки з Пятицерков присягали ся в шестеро, що їх кінь із стаднини славного Абдуллаха в Арабії. За кождою присягою здоймали собі черевик з ноги і кидали ним об землю та кричали на все горло: Оттак би я пук, як сей черевик. Але черевик не пукав, бо они уважали добре на то, щоби не зробити собі шкоди. Коло коний поставив собі проворний фельдвебель янїчарской залоги довгу бараку, він там сповняв службу комісаря полїциї. Перед ним продавано двоножне зьвіря робоче, зловленого чоловіка просто під голим небом таки за безцїн, бо сей товар відходив досить скоро. Але тепер був „великий згін наловлених Угрів, отже треба було лїпше вибирати, бо лиш дарованій шкапі нїхто не заглядає в зуби.

— Гей Муйо, нема нїчого труднїйшого на сьвітї як виторгувати доброго невільника — відозвав ся, зітхнувши важко, якийсь товстий спагі до нашого хитрого Босанця, що поставив свого Якова Бачі в кутї якоїсь буди з тертицъ.

— Таки так — відповів Муйо і підсунув Якову кусень хлїба.

Гадав би хтось, що гайдук лиш сумно подивив ся? Де-ж там! Він сягнув хапчиво по хлїб.

— Твій плїнник, видко, добре голоден — сказав тот товстий спагі.

— Ну, він здоровенний хлописко, з него добрий робітник; подиви ся, які у него груди, а які зуби. Як би він не ґяур, то я й рідному братови не бажав би лїпшого паробка.

— Ей, Муйо, та бо ти єго так захвалюєш, як би то дїйстно була твоя власна кров.

— Та чому не мав би єго захвалювати? — докинув Ахмед, котрий проти свого звичаю приступив ся чим скорше до торгуючих.

Але на тім Муйо і Ахмед скінчили, або радше не могли вже прийти до слова, бо спагі зачав їм розповідати всї свої господарскі клопоти, а з тої довгої бесїди вийшло наконець то, що він хотїв би купити невільника, але на кредит. Тогди відрубав єму Муйо коротко:

— Я тобі щось скажу, хоробрий спагі: Аби тобі завсїгди було погано в ротї! Чи видїв ти коли, щоби верблюд їв гашіш [2])?

---

[1]) Від слова: Рашці або Рашани, котрим називано давнїйше Сербів православної віри особливо в Славониї і полудневій Угорщинї. Назва ся пішла від міста Раш або Раса, (нинїшний Новий Базар) над рікою Рашка. Від сеї назви пішла опісля назва Сербів у Мадярів: Рац (Racz), у Німцїв: Райцен або Рацен (Raizen, Razen) і давна латиньска назва: Rascia, Rasciani. Цїсар австрийский, яко король угорский, має до нинї в своїм великім гербі державнім також і герб володїтеля Расциї.

[2]) Гашіш — єсть то маса, роблена з розтертих на порошок індийских конопель і ґуми та

— **Є. Е. п. Намістник**, ґр. Лев Пініньский, повернув з люстрациї стрийского староства до Львова.

— **Відозву в справі льотериї фантової** в користь товариств дяківских, котра зі взгляду на непредвиджену перешкоду технїчну не могла бути вчера поміщена, подаемо нинї.

— **Розбій в ясний день.** Оногди подали ми звістку, що у Відни напав якийсь злочинець на ляборанта клініки проф. Потнаґля, Єржабка, в его мешканю, і здушивши ему горло, так що Єржабек обомлів, забрав з комоди 35 зр. і ріжні річи та утїк без вісти. Завдяки енерґічним глядан(ям) віденьскої поліциї, увязнено злочинця ще таки того самого дня. Єсть ним каменярский помічник Кароль Живни з Мельника в Чехії. Арештований признав ся до вини.

— **Бійка в зелїзничім ваґонї.** Поїзд, що ішов передвчера по полудни зі Станиславова до Львова, треба було задержати якийсь час на стациї Вибранівка, з причини, що рекрути, їдучі в послїднім возї, розпочали між собою бійку. Коли рекрути не послухали візваня начальника стациї і не втихомирили ся, візвано трех жандармів, котрі погрозою, що ужиють оружия, завели лад і арештували трех рекрутів. В наслїдок тої пригоди спізнив ся поїзд о кількананйцять мінут.

— **Огонь**. Передвчера по полудни згоріло до крихти в Пацикові 30 загород, разом з всїми запасами збіжа. Крім того погоріла школа. Шкода виносить загально 30.000 зр. Лиш мала часть погорільців була обезпечена.

— **Украв собі!** Вчера пополудни ішов хлопець від лїтоґрафа Володислав Шептицкий Гетманьскими валами у Львові і для відпочинку сів на лавцї та поклав коло себе кілька пачок, що їх ніс. В тій хвили прискочив якийсь злодїй, вхопив одну пачку і утїк. В пачцї було 500 лїтоґрафованих запросин на збори тов. музичного. Лїтоґраф п. Андрейчин, п. Андрейчин, потерпів шкоду, але злодїй певне не утїшив ся своєю добичею.

— **Помер** дня 30 вересня с. р. в Томашівцях, калуского повіта, Айталь Ільницкий, ц. к. майор в пенсиї, в 78-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Впорядкована наука господарства (І. Рільництво). — Причини вітріня суть: воздух, вода і зміна теплоти. Позаяк всїляке камінє по найбільшій части єсть зложене, то оно не однаково приступне для воздуха, не однаково намакає від води і неоднаково стягає ся на студени, а неоднаково розширяє ся від тепла. Від того настають в каміню розколини, прірви, щелини, в котрі відтак входить воздух і вода, та дальше его розкладає. Воздух дїлає особливо через кисень, вуглеву кислоту і амоняк. Кисень зміняє все своєю окисаючою силою, вуглева кислота у водї силою розпускаючою, а амоняк розпусканєм і розкладом металевих солий. Вода, що втискає ся в камінє, дїлає хемічно, бо сполучає ся з другими творивами і творить т. з. водани або гідрати; она розпускає, розпочинає всїляке хемічне перетворюванє, сполікує і змулює, а найважнїйше то, що коли замерзне, розсаджує і найтвердші скали. Маленечкі ростини, як н. пр. обрістники, причиняють ся також до вітріня каміня; они гинуть, творять гумус, а той своєю кислотою розпускає камінє; впрочім можна і що дня видїти, як ростини своїм корінєм розмягчують навіть тверде камінє. Покришене камінє вітріє раз в раз і тим способом доставляє ростинам щораз нової поживи. — Фізикальні і хемічні свойства управної землї взагалї: До найважнїйших фізикальних свойств почви або управної землї належить передовсїм еї питоменна (специфічна) вага. Але чи управну землю треба назвати тяжкою чи легкою, зависить не від ваги еї поодиноких частинок, але від того, як ті частинки держать ся з собою, значить ся від їх ціпкости (когезиї), (глина має велику ціпкість, пісок дуже малу), а відтак і від того, як они чіпають ся знарядів господарских, значить ся від їх чіпности (або адгезиї). Отже тяжкою єсть та управна земля, котру тяжко обробити, котра ставить великий опір знарядам господарским. Питоменна вага землї зависить не так від того, кілько в земли єсть глини а кілько піску, як радше від того, кілько в ній гумусу. Гумус надає земли й барви; земля, в котрій богато гумусу, єсть чорна (чорнозем); коли земля синяво-чорна, то має в собі шкідливий окисок зелїза, коли червона або жовта, то має в собі окис зелїза. Гумусова і глиниста земля втягають також і держать в собі воду з більшою силою, як земля пісковата, длятого пісковаті ґрунти бувають сухі, глинисті вогкі, мокрі і багнисті. Від скількости гумусу в земли зависить і еї сила придержуюча тепло, бо гумус єсть чорний і втягає в себе тепло; але при тім і вода в земли грає важну ролю, бо земля, що держить в собі воду, єсть завсїгди студеною, а то длятого, що вода, паруючи заедно, відбирає тепло. Проводженє тепла зависить від пухкости землї; нухка земля не проводить так добре тепла (приймає его поволи, але за то і довше задержує), як збита, тверда (приймає его борзо, але за то і борзо віддає назад). Вохка земля проводить тепло лїпше як суха. Коли земля висихає, то еї містота робить ся менша, особливо зсихає ся глиниста земля, пісковата менше; земля тогди падає ся, коле ся, пукає, а кріз щлини входить воздух і оживляє землю.

— Компост в господарстві. Наші господарі дуже часто жалують ся на то, що не мають звідки взяти гною; купували би й штучні навози, але раз на то їх не стати, а відтак не розуміють ся них. В такій потребі дуже проста і легка рада: Робіть компост! Він дуже придатний не лиш в городї але й на поли, особливо в гірских сторонах і на лихих ґрунтах. А нема нічо' лекшого як зробити собі компост; треба лиш з'ужиткувати всякі відпадки в господарстві: попіл, сьмітє, саджу, мох, листє, буряни, трачинє, румовище зі стїн, намул зі ставів, калабань, ровів, болото з улицї, соснове четинє, помиї, золу, милинє, гноївку, людскі відходи — то все треба скидати на купу і зливати. Коли господар призбирає вже того материялу досить велику купу, то нехай приступає тогди до робленя купи компостової. На то вибирає ся догідне місце, на котрім вистелює ся на спід або верству землї або дерно;

— Нї, як жию, ще не видїв.

— Отже видиш; а я таке вже видїв. Бо то ти такий верблюд, а як зараз звідси не вступиш ся, то ледви, чи ще колись будеш їсти хлїб!

— Ай, ай, ай, який же то поганий сьвіт тепер настав! — став спаґі падькати звернувши ся до Ахмеда — отже не ймете віри честному чоловікови?

Але Ахмед не відповів ему на то нїчого, лиш потрутив купця з порожною мошонкою на бік.

Сонце стояло як-раз в полудне. На невільників в будї з тертиць знайшли ся купцї, але торговельники не хвалили собі торгу. — „На людий нема цїни“ — казали собі.

Муйо хотїв як-раз казати, щоби они відставили свого гайдука живцем до Пятицерков, тим більше, що і так дістануть гроші за его голову, а нї, то щоби продали его разом з конем. Але в сїй хвили над'їхав Гассан-беґ, богатий босаньский властитель більшої посїлости, злїз з коня, коли побачив Муя і поздоровив его в рідній мові.

Гасан-беґ був найславнїйшим чоловіком в полудневих сторонах. Цїла босаньска низина належала до него, він мав богато поля по там-тім боцї Сави в пожеґацкім комітатї, до того богато коний, рогатої худоби, овець, а кілько душ мав своїх підданих то й сам не знав. Був то чоловік високого росту з довгою бородою і орлиним носом, коли подивив ся своїми чорними очима, то так, як би вже й щось приказав. Навіть і ті, що ему завидували, признавали, що він уродив ся на пана. Притім не спускав ся він в нїчім на слуг, сам всего доглядав; бідних пожалував, але роздоптав того, хто ставив ся проти него. Коли було потреба, то він послухав і свого серця, але коли прийшла черга на силу, то він не знав милосердия. Скупарем не був, але гроший не видавав на дорогу одежу та на бабскі витребеньки. За красного коня, за добру зброю добував гроший не кажучи й слова, а за виученого сокола платив і вдвоє, бо любив полювати. Своїй вірі був він вірний і непарушував нїякої заповіди корану; правда, его вороги говорили, що він пе випо, але его приятелї рішучо тому перечили. Лиш одну мав прикмету, з котрою не могли погодити ся его правовірні краяни. Чому то він оженив ся з доньскою свого християньского підданого? Хиба-ж не міг і між нашими знайти собі доброї, красної і богатої дївчини?

Щоби зрозуміти ту поговірку, треба ще згадати і про ту обставину, що Гассан-беґ походив з правдивих Турків, з родини завоювателїв, котрі султанови Магометови зробили були велику прислугу, та що его предки були завсїгди одні з найперших, що воювали против невірних. З того й пішла велика посїлість родини, а крім того була она ще по матери посвоячена з найзнатнїшними босаньскими родами. Розумом держав ся він султана, але серце тягнуло его до народу сеї землї, бо в его жилах плила кров того народу. Він не переслїдував тих людий за їх віру, ба, нераз обдарував щедро сего або того монаха Францішканів, котрий умів добре розповідати. В очах своїх ровесників допустив ся він великої похибки, коли засватав у коваля в Камігаку его красну доньку Анну та й оженив ся з нею, обіцявши їй, що она буде могла молити ся і до Бога на хрестї. Нїхто в сьвітї не знав, чи він крім неї має ще й другі жінки, але як Турки так і християни сьміяли ся з беґа на цїле горло, що він задля ковалевої Анни вирік ся всїх наших. Як би не то, що він впрочім був так добрим чоловіком, то ізза того, що ми нинї називаємо любовю, були би его назвали дурнуватим.

Єго слуги розповідали також, що беґ, коли его жінка занедужала їздив до Олово [3]) до чудотворної Матери Божої, а коли відтак его жінка подужала, то він помилував трох злодїїв, чого перед тим нїколи пе робив. Але мимо того, що кождий знав все о нїм, то прецї знайшло ся таки одно, чого і платні его вороги, т. є. его слуги не знали. Що Гассан-беґ мав крім сина, котрий також називав ся Гассан, ще й донечку, о тім, що правда знали всї, що журили ся его внутрішними справами, але що беґова дала „тоту чудну цьвітку правдивої віри“ потайком охрестити монахови Франьово, о тім не знав і сам беґ анї словечка. Що беґова робила в гаремі, тому строгий беґ не противив ся; але того, як би був довідав ся, не був би стерпів, мимо своєї великої любови. Всечестний отець Франьо заходив, що правда, почасту до двора, але нехай би він був лиш зиркнув до гарему, то певно були би ему вирізали з его шкіри пояс до его ризи.

Від довгого часу навістив був беґа лиш однин смуток; его конюший і права рука, честний Араб Мехмед, попращав ся був з сим сьвітом. Такого розумного, такого образованого конюшого в цїлій державі не знайшов би. Навіть сам годжа (духовник) казав: „Коли пророк в раю потребує візника, то нехай вибере собі Гассанового Мехмеда“. — Для беґа була то слаба потїха. На дармо шукав він когось на его місце, не міг нїкого знайти. Наконець постановив собі: а як би де на якім угорскім торзї знайшов ся такий? Він і так любив угорских їздцїв, лиш то ему не подобало ся, що они богато пють і погано кленуть.

Щастє видко усьміхало ся нашому беґови. Він знав Муя яко найзручнїйшого башибожука в державі падишаха і лиш длятого уважав стричок за негідний такої шиї, бо на таку шию і стричок був ще за добрий. Та й

инших додатків, як меду або цукру. На Всходї їдять гашіш і упивають ся від него.

[3]) В Олові в Боснї єсть образ чудотворної Матери Божої, до котрого ходять молити ся не лиш Християни але й Турки.

можна також викопати собі чотирогранну, але не глубоку яму і так само на спід дати верству землї або вистелити дерном (викопаною в цегли муравою). На то приходить відтак верства приготовленого материялу, змішаного з людскими відходами, коли можна посипаного трохи вапном або ґіпсом; на ту верству друга верства землї, змішаної ще може з піском; дальше трета варства материялу з людскими відходами, вапном і ґіпсом і т. д. кожду верству поливає ся гноївкою. Коли так купа зробить ся на метер висока, то на єї вершку треба зробити ровець, щоби не спливали з неї виливані на ню помиї, милинє, гноївка і т. п. За півроку треба купу компостову добре перемішати, що було на верха дати на спід а зі споду на верх. За другий піврік треба то само зробити і компост готовий. В другім роцї можна его вже уживати. Коли земля глинковата, то она від компосту буде пухкійша, коли пісковата, то буде менше сипка, а коли глиниста то буде теплійша. Треба лиш на то зважати, щоби компост сухим розкидати і мілко приорювати. Компостом дуже добре навозити сїножата.

Переписка господарска.

М. С. в Мол.: Падиволос або т. зв. сосонку найтруднїйше вигубити, а то длятого, що его корняк іде аж на шість метрів глубоко в землю. Ще найскорше можна его позбути ся через відповідне оброблюванє землї: засївати такі ростини, котрі би его заглушували, садити ростини окопові і т. п. Осушуванє ґрунтів також трохи помагає так само і вапно, але лиш о стілько, о скілько взагалї причиняє ся до полїпшеня ґрунту а длятого не можна сказати, кілько вапна треба ужити на винищенє падиволоса, на котрий по правдї сказавши нема способу. Ще найбільше шкідливим для падиволоса показала ся сіль і гноївка з під безрог, котра має в собі богато соли. Отже ті місця, де росте при купі богато падиволосу (особливо на сїножатах) треба від жовтня аж до лютого або марта — розуміє ся о скілько то можна — поливати що тиждня розпущеною солию: пять кільо соли для худоби на гектолїтер води. Коли ґрунт твердий і мало перепускаючий, то треба на кождий квадратовий метер зробити колом в землю ямку на 25 до 35 центиметрів глубоко, щоби сіль могла в спід піти. Також, як вже сказано, добре єсть поливати гноївкою або вкривати гноєм з під безрог. Де ґрунт мокрий, там треба его осушити, а коли не можна осушити, то нема таки ніякої ради.

Ник. Вол. в Лях.: Що єсть причиною, що рогатій худобі часом пливе вода з очий, як кажуть „заплакує ся?“ Найчастїйше може бути причиною того запаленє повік або т. зв. нежит (катар) повік, внаслїдок перестуди або удареня, коли худобині щосьвпаде в око, або коли воздух в стайни нечистий і богато в нім амоняку, котрий гризе в очи. В такім случаю найлїпше купити в аптицї т. зв. жовтої води до очий і запустити худобинї, або можна також зробити напар з румянку або арніки і тим промивати.

Вісти торговельні.

Цїна продуктів у Відни. Від 28 до 30 вересня привезено до Відня 370.000 штук яєць і около 3.000 кільо масла. Яйця продавано найлїпші по 33—35, яйця з вапна по 37—38 за 1 зр. Масло найлїпше столове плачено по 1 зр. 20 кр. до 1 зр. 30., селяньске масло по 1 зр. 10 кр. — 1 зр. 20 кр. — Сир дїжковий по 24 до 28 кр. за кільо. — Мак: З Цветтля в долїшній Австриї висилають тепер мак по 15 зр. до 15 зр. 60 кр. за 50 до 60 кільо. Мак зародив; що тиждня привозять на торг до Відня по 150 до 200 гектолїтрів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 8 жовтня. Мінїстер Діпавлї явив ся вчера в полудне в мінїстерстві торговлї і приняв представленя урядників.

Константинополь 8 жовтня. Первістний зміст ноти, котру амбасадори вручили Портї, змінено в той спосіб, що Портї визначено до відповіди речинець до 8 днів, і що усуванє турецкого войска з Крети має розпочати ся за 14 днів а скінчити ся до місяця.

Канеа 8 жовтня. Ґубернатор Крети Ісмаіл подав музулманьским нотаблям до відомости, що султан пристане на жаданє держав, щоби турецке войско в Крети було відкликане.

Мадрид 8 жовтня. Потверджуєсь, що в мішаній комісиї для евакуациї Куби настало непорозумінє що до часу опорожненя. Американцї жадають, щоби Ішпанцї до 45 днів винесли ся з острова а ішпаньскі члени комісиї кажуть, що то за короткий час. Також і що до воєнного материялу нема згоди. Здаєсь, що справу рішить мирова комісия в Парижи.

на Ахмеда, фахового коновода, мав він бачне око, але не міг его ніколи зловити. Але всї ті зовсїм оправдані обави щезли, коли Муйо взяв ся продавати ему не коня лиш чоловіка. Ахмед зажадав за него двіста двайцять золотих і розповів все як було, але розуміє ся, замовчав, що плїнник по правдї повинен би належати ся султанови. Гассан приглядав ся через хвильку молодцеви, котрий байдужно слухав, як торгують ся о его шкіру; але відтак спитав его, чи уміє він по босаньски або по турецки.

— Умію і так і так — замуркотів Яков.

— Ну, а будеш же доглядати коня, коли тобі якого повірю? — спитав беґ.

— Ні — відповів Яков.

— А чому-ж ні?

— Бо я невільник, а невільник або втїкає або гине.

— Ну, люди, держіть собі сего чоловіка — сказав беґ гнївливо і дав знак своїй дружинї, коли Ахмед як скажений добув ножа і кинув ся на звязаного Якова. Яков анї повіками не рушив, чекав спокійно смерти.

Беґ зміркував зараз, яка причина тої лютости. Прискочив до Ахмеда і вхопив за руку та сказав гордо: Дістанеш гроші за плїнника; чоловік прецї не курка, щоби єї як стій зарізати.

Оба башибожуки поспускали очи і були би таки найрадше розплакали ся, коли почули, що їм хотять заплатити за їх дорогого плїнника.

— Ти дурний, чому ти не заправиз більше? — шепнув Муйо гнївливо.

— От бачиш — сказав Ахмед — не маю ніколи щастя. Аллах мене відступив, вже й не варто бути честним башибожуком. Раз ніби заблисне щасте, тай то чоловіка вдурить.

Гассан-беґ приказав своїм обом слугам здоймити кайдани з ніг невільника і дати ему попоїсти. Відтак казав відвести его до хана (господи) „Доброво“, але наказав его добре пильнувати, щоби не втїк. Опісля відрахував Ахмедови і его товаришеви гроші, але не відповідав на їх пращальні слова лиш сказав до Муйя:

— Ще одно, братчику; як би ти колись попав ся під яку галузь, на котрій певно повиснеш, то не кажи, що тебе нїхто не остерігав.

— Дякую тобі беґу за твою прихильність для моєї особи — але не кождий може бути королем — то був натяк на спорідненє з баном [4]), — а відтак один любить щоби ему підкову до підошви прибивали, а другий ні.... А ти Якове, моя душечко — тут звернув ся він до Гассанового нового слуги — не забудь і ти, що я був для тебе добрий, бо як би не я, то ворон би по тобі вже давно був закракав. Іди з Богом і щоби-сь як найборше повис!

На ту торжественну промову Яков не відповів нїчого. Він приступив до Гассана і сказав.

— Пане, за добре відплачуюсь добрим. Ви винні менї в девятеро невинної крови; у твого племени маю девять турецких голов, але тобі пане буду вірно служити. На честь гайдуцку, так нехай менї по тій правдї мій Бог поможе! Та вже й не потребуєш казати мене дальше стерегти.

Беґ дивив ся молодцеви довго в очи, хотїв заглянути ему в саму душу, але не видів в них нїчого, як лиш сьмілий і честний погляд. Наконець відповів він:

— Честь гайдуцка, башибожуцка, розбишацка не значить умене нїчого, але що ти покликав на сьвідка свого Бога, то я тобі вірю. Нехай так буде. Від тепер будеш доглядати моїх коний, коли на тім розумієш ся. Завтра поїдемо домів, а відтак якось то буде.

(Дальше буде).

[4]) Бан або банус — давнїйше титул комендантів кількох пограничних округів на Угорщинї. Бани були н. пр. в Хорватиї, Славониї і в Босниї. Нинї має титул бана лиш намістник Хорватиї.

Відозва.

Комітет для переведеня позволеної ц. к. Мінїстерством скарбу фантової льотериї в користь дяківских товариств — складаючий ся, по-при наділеного концесиєю, з Вп. відпоручників всїх трех Всьвітл. Ординариятів, з П. Т. відпоручників всїх трех дяківских товариств і з упрошених людий фахових і справі прихильних — уконституовавши ся на засїданю з дня 13-го с. м., має честь віднести ся з прошенєм до всїх Институций руских, до всїх Фірм руских, до Русинів, а вже специяльно до всїх Русинок, маючих живий духовний інтерес в успішнім переведеню сеї справи, о надсиланє фантів. Фанти мають конечно носити характер церковний. Мають се бути предмети чи то входячі безпосередно в потребу і услугу церковну, як знаряди, книги, ризи церковні, як вироби церковної індустриї, килими, тканини і роботи ручні, вишивки, гафти, чи посередно служачі цїлям церкви, і то церкви нашої: як образи, твори чи то старинної чи нової нашої штуки. Найбільше пожаданє єсть, щоби ті фанти носили на собі тип питоменний, тип рускости, і були виявом нашої мисли, нашого артистичного смаку і нашої зручности, але були заразом також солїдні, тревалї і практичні.

Тою льотериєю маємо великі цїли осягнути. Маємо нашому нидїючому, опущеному станови дяківскому подати першу підставу до відратованя свого материяльного биту в товарискій орґанїзациї, — маємо убогим церквам виграними предметами улекшити їх старанє о хвалу Божу, — маємо образами спопуляризувати сьвітлі подиї з нашої церковної історпї межи собою і межи чужими людьми, — маємо відбути першу пробу наших церковних артистичних і індустрийних сил особливо в нашім молодім товаристві артистичнім, котрому через тую льотерию має ся подати перша материяльна обезпека. А може за помочию Божою удало би ся урядити і виставу фантів в своїм часї. — Ті цїли мусять нам всїм бути дорогі.

Фанти просимо присилати найпізнїйше до кінця цьвітня 1899 року на руки Всч. о. Михайла Яцковского, настоятеля гр.-кат. духовної семинариї у Львові.

Від комітету льотерийного.

Львів дня 22 вересня 1898.

Данило Танячкевич — предсїдатель. *Александер Стефанович* — секретар.

Надіслане.

100.000 корон, 25.000 корон і 10.000 корон суть Головні виграни льосів великої **ювілейної Вистави.** Звертаємо сим увагу наших Вп. Читателів, що ті виграні також **готівкою** з 20% на податок будуть виплачані.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).